

FLOR DE CARD

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

BOLLETÍ-REVISTA DEL CENTRE CULTURAL CARD * GENER DE 1983 * Nº 78

SANT ANTONI, 83

La festa de Sant Antoni és evidentment una festa ben estesa, entranyable i que tenia un significat profundament pagès. Es tractava de posar les bèsties, llavors eina per a la subsistència, sota la protecció del Sant.

Avui, per bé o per mal, la subsistència del poble llorençí depèn més dels turistes que no de les bèsties camperoles, però segueix la tradició.

Avui, per bé o per mal, com tots els altres pobles, nosaltres tenim dret a dues festes locals i el dia dasset de gener - ahir festa grossa perquè no es mirava tan prim amb això de les festes i també perquè el camp estava en un període de relativa tranquil·litat, puix els blats creixien sols - és dia laborable com ho és el dasset de març; però segueix la tradició.

Avui, per bé o per mal, encara no hem recobrat el coneixement de l'arrel dels nostres costums populars i per això afegim, llevam o canviem tradicions amb una facilitat que fins i tot podria incitar a l'esglai.

Dit això, que pensam s'adapta a la realitat i vist el sarau que enguany s'ha mogut a l'entorn de la festa, agosam demanar públicament que:

L'Ajuntament i l'Església (i també l'Escola) es posin d'acord sobre el dia de la celebració de

la festa. I posam l'Ajuntament en primer lloc perquè si gratam una mica ens adonarem que la festa, avui per avui, és més popular que no religiosa (dissortadament la devoció en Sant Antoni de tots els que desfilaren o miraren no és una cosa que es pugui amidar amb un termòmetre).

Que es respecti el sentit tradicional de la festa, sense llevar ni afegir-hi parts (no veim la raó de fer un fogueró "des poble"(?) si tot es poble fa foguerons, i això sense caure en la temptació de pensar en artimanyes electorals) promocionant (amb premis o de qualsevol altra manera) l'esser real de cadascuna de les parts de la festa.

Que els foguerons siguin bauxa comunicativa oberta i alegre, en lloc de convertir-los en una mena de pseudo-falles, com japassa a Manacor - per exemple -.

Que les carrosses que aquests darrers anys han sofert un alt i progressiu grau de "carnavalització" es relacionin més directament amb el sant o els animals (que una cosa és la festa de St. Antoni i una altra molt diferent la rua).

Aquests dos precis - dia i sentit - potser només es poden fer des de l'òptica que val més tenir una tradició apagada talment foc colgat que no una tradició ultratjada i falsejada com a bona. Molts d'anys.

Flor de Card

Bolletí-revista del Card, Centre Cultural de Sant Llorenç des Cardassar.

Adreça: Carrer de Sant Llorenç, 36.

Gener de 1983. Número 78.

Director: Bartomeu Domenge i Amer.

Cap de Redacció: Josep Cortès i Servera.

Dipòsit legal: 765-1973.

Edita; Centre Cultural Card.

Imprimeix: Apóstol y Civilizador (Petra)

CÒL.LABORADORS

Jaume Ramis		Portada	
Josep Cortès	Entrevista		4
	Instruments		9
	Espipellades		10
	Llibres		11
	Crònica Informal		14
Maria Galmés	Batec		7
	Si lleu...		22

	Tresoreria		
Biel Florit	Contarella pagesa		8
Pere Orpí	Instruments		9
Pere Josep Llull	Escola Card		11
	Sa Canaleta		15
	Mecanografia		
Guillem Pont	Sant Llorenç, ahir		12
	Pensaments		13
	Els quatre clotets		16
B. Matamalas	Angel Lancho		18
Ramon Rosselló	Història		20
Francesc Clapés	Costums		20
Antoni Mesquida	Objectors		21
Miquel Sureda	Esports		23
Andreu Amer	Tresoreria		
Guillem Quina	Distribució		
Isabel Nicolau	Distribució		
Felip Fortesa	Secretaria		
Antoni Sansó	Transcripció		

GABRIEL ALOMAR

GABRIEL ALOMAR I VILALLONGA (Ciutat de Mallorca 1873 - El Caire 1941) Assagista, poeta modernista i polític. Havent estudiat el batxillerat a l'institut Balear, el 1889 començà a Barcelona la carrera de lletres i fou professor d'institut a diverses ciutats i sobretot a Ciutat de Mallorca. Ambaixador de la República Espanyola a Itàlia (1932-34) i, des del 1937, a Egipte, on seguí residint, com a exiliat, acabada la guerra civil, no arrelà en la societat en què intentà de viure. Es desvinculà primer de Mallorca, on s'havia iniciat literàriament amb articles constumistes publicats a "La Roqueta" amb el pseudònim Biel de la Mel i on seria sovint atacat pels sectors dirigents i per la intel·lectualitat local.

Fou respectat per la seva originalitat i solidesa, però no aconseguí de posseir una plataforma social en nom de la qual pogués actuar (uns sectors el rebutjaven pel seu esquerranisme, i les seves concepcions idealistes i aristocratitzants no li permetien d'integrar-se en els altres) i hagué de refugiar-se en un exili interior a Mallorca.

Conreà la poesia i la narració en la seva joventud, però després hi renuncià per dedicar-se a l'assaig polític-cultural i al periodisme polític.

El 1917 fundà amb d'altres el Partit Republicà Català i el 1923, cada cop més desplaçat cap a l'esquerra, la Unió Socialista de Catalunya, però no seguí la posterior evolució del partit.

La seva obra catalana, encara més que la castellana, es troba dispersa en diaris i revistes, llevat del llibre "Un poble que es mor. Tot pas sant" (1904), la primera part del qual és una poètica descripció de la cultura musulmana del nord d'Àfrica, i de les seves poesies aplegades a "La columna de foc" (1911) -títol explícit sobre la concepció alomariana de la poesia-, d'una perfecció dura i freda.

(Gran Enciclopèdia Catalana)

Darrerament la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Ciutat intentà nomenar-lo fill il·lustre, però hi va haver sis regidors que votaren en contra, i els vots favorables no bastaren per a que la proposta fos aprovada.

ESTROFA AL VENT

Jo escric al vent aqueixa estrofa alada
per a que el vent la porti cel enllà;
jo vull seguir-la amb ma candent mirada,
plorós de no poder-la acompanyar.

Entre els hiverns, quan vibri la ventada,
el meu vers per l'espai ressonarà,
i sobre els homes sa brunzent tonada
durà el so d'un incògnit ocea.

I cantarà en la lira de les branques
i de la lluna en les crineres blanques
o en l'arquet de silenci de la nit.

I eternalment la maternal Natura
l'espargarà per la infinita altura
quan el meu nom, obscur, serà extingit.

ODÍO LES JOIES SOBRE LA CARN...

Me repugnen les joies, Caterina,
sobre ton cos magnífic de deesa.
Les joies, ressaltant en la nuesa,
taquen vilment la teva carn divina.

Que quan ma boca sobre tu es reclina
i amb sàvia lentitud el coll de besa,
profana la sabor de ta bellesa
el refrec d'una joia diamantina.

En les mans teves, les sagnants tumbagues
són un florir de purulentes llagues
on canta la ferida del robí;

oscil·len, lletjament, les arracades,
i en les polseres a ton puny tancades
veig la tribu simiesca ressorgir.

En Tomeu Busco, actual president de UCD, és el qui, aquest mes, té l'honor d'esser entrevistat per Flor de Card, la millor revista del poble. Amb mantegades, torró i conyac va intentar influir en la prou coneguda independència informativa de l'entrevistador, però, com veureu més endavant si teniu el bon seny de continuar llegint, no li serví de res.

-¿Vos heu après bé sa lliçó, no fos cosa n'amo llasseu qualcuna que no convé?

-Sols no he tengut temps!

-D'es vostro pa en fareu sopes! Comencem.
¿Encara hi queda qualcú dins UCD?

-Si jo som es president és que encara hi queda qualcú.

-I basten per fer una llista?

-Si. Entre ets afiliats i es simpatitzants, basten per fer una llista.

-¿Voleu dir que ets afiliats totsols no basten? Mal assumpto! No éreu una trenteta, un temps?

-Però ara ja no ho som. Érem devers trenta quan estàvem en es poder, però com que ara no hi estam...

-¿I què fa un polític com vos dins un partit com aquest, que sols no té gent per fer una llista?

-Bueno... Faig lo que puc.

-P'es poble hi ha hagut rumors en so sentit de que, vist es fracàs que ha tengut UCD a ses darres eleccions, vos passaríeu a un altre partit. Hi ha res d'això?

-No. Jo no puc passar a un altre partit que no sigui de ses meves idees. Ara bé, si hi hagués un partit que me semblàs millor que es que ara tenc i que sigués de centre, me seria ben igual passar-m'hi.

-És a dir, vos pareix que s'UCD és es partit millor...

-Ses idees centristes, per jo, són ses millors. Ara es partit, avui, per jo no és es millor.

-I en canvi hi seguiu dedins...

-Si, perquè jo tenc ses idees centristes. Consider que hi ha d'haver un partit moderador, un partit centrista.

-I en so cas, pràcticament impossible, de que s'UCD desaparegués, ¿que vos tiraríeu cap a la dreta o cap a l'esquerra?

-Crec que més aviat aniria cap a la dreta.

-Sou conservador, idò.

-Més que conservador, progressista, però no d'esquerres.

-Pardal quina definició! Anem a ses eleccions: es dos que hem entrevistat fins ara, es batle i en Miquel Falera, han dit que possiblement en capçalin una llista. ¿Vos pareix que seguireu es mateix camí?

-Tenc bastantes possibilitats d'encapçalar una llista, però no dependeix de jo. Si seguec dins UCD hem de pensar, encara que sembli que dic un doi, que encara hi ha una mica de democràcia i tot depèn d'es grup que formam UCD, in cluits es simpatitzants. Es qui encapçali sa llista serà perquè sa majoria ho ha decidit.

-Ja n'heu parlat? Tothom diu que sou es qui teniu més possibilitats d'anar davant...

-Encara ho hem parlat de cap llista. Pensam tenir un parell de reunions per discutir-ho.

-¿Vos pareix que n'hi ha d'altres que puguin tenir interés d'anar davant?

-Ho dubt, però hi cap sa possibilitat.

-¿Que vos pareix això de no canviar es sistema electoral?

-Aquí hi ha molt per discutir. Crec que si no l'haguessin feta, UCD hagués sortit guanyant. Ara pareixia que es socialistes la canviarien i an es final no l'han tocada. Se deven haver assustats i no han volgut sopegar amb sa mateixa pedra que noltros. Es partits petits crec que hi han sortit beneficiats, perquè així poden anar a un consens i hi pot haver unes converses i unions que de s'altra manera no hi haguessin estades.

-Es fet de no canviar sa llei electoral possible que hi hagi més partits que se presentin. Si l'haguessin canviada possiblement hi hagués hagut coalicions, i així pareix que hi haurà cinc o sis partits. ¿Vos pareix que és bo o dolent que n'hi hagi tants?

-Jo crec que és bo. Lo únic que canvia és que es pactes se faran després de ses eleccions, i així deçà s'haurien fet antes.

-Aquí no puc dependir de demanar-vos-ho. Amb qui estariu disposat a pactar i amb qui no?

-Estic decidit a pactar amb tot quiste, però in discutiblement de s'extrema dreta per avall.

-Ara si que m'heu embullat!

-Idò no t'has d'embullar! Jo estic disposat a pactar des d'AP (perquè supòs que no se presentarà cap partit més a la dreta) fins an es PSOE, perquè no crec que es comunistes se presentin.

-I amb això què voleu dir, que estau disposat a votar-ne qualsevol altre per batle, o que consentiríeu que qualsevol vos votàs a vós?

-Ses dues coses. Sempre que me convenci que té habilitat suficient per esser batle, el votaré; igualment voldria que si jo el sé convèncer em votàs a jo. Si no, que cada un prengui p'es seu vent!

-Trobau que es batle, en cas de que se fessin aquests pactes, ha de ser es qui hagi fet més vots, o ho pot esser qualsevol?

-Teòricament pareix que hauria d'esser es qui hauria fet més vots. Ara bé, si es caps de llista són prou sensat per discutir sense tirar ses campanes al vol, és ben igual que ho sigui un o s'altre.

-Aquí vos volia veure. A ses passades eleccions, perquè ets Independents feren batle an es que havia fet més pocs vots, els vàreu dir de tot -tenc una carta que enviàreu an es diari-, i això que tenien es mateixos regidors.

-Qui les va dir de tot?

-Es Comité de UCD. Voleu veure sa carta?

-Si la va escriure es Comité, va esser sense es meu consentiment.

-Bé, deixem-ho anar. Com hauria de ser, segons vós, es batle ideal?

-Crec que lo primer de tot ha de ser una persona que se vulgui entregar an es poble i que vulgui fer favors a tot quiste, dependint de si és obrer o patró, o lo que sigui. Ara bé, aquest senyor s'ha de dedicar casi en exclusiva a s'al

caldia. No l'hand'haver d'anar a cercar ni a Manacor ni a Cala Millor a ses hores que li toca estar a s'Ajuntament.

-I dins es poble, ¿quina postura ha de dur?

-No vull dir que hagi de ser simpàtic (perquè jo no ho som massa),...

-I és tirar-vos terra damunt...

-... però al menos que sigui un poc popular i pugui donar es bon dia a tothom sense haver-se d'empegueir. Un homo o una dona que pugui conviure entre tots.

-I ara que deis de dones, ¿no vos pareix que comença a ser hora de que hi hagi qualque dona dins s'Ajuntament?

-Possiblement hi càbiguen dones... Jo crec que n'hi ha que poden estar tan capacitades com ets homos. Ara bé, divergesc d'aqueixa mania que segueixen es socialistes de posar governadores o subsecretàries. Crec que és una tema que s'hi ha d'anar més poc a poc. Ses dones possiblement hi tenguin cabuda, perquè són persones igual que ets altres i tenen tant de dret com ets homos a pensar, però no crec tampoc que n'hi hagin d'aficar cinc o sis dins sa llista. Ara, una o dues dones sí. A vegades ses dones mos fan veure coses que noltros no veim.

-Si vos deixassin triar, n'hi posaríeu cap?

-De moment no m'ho he plantejat, i tampoc no en sé cap que hi estigui interessada, però si se'n presenta cap, sense cap classe de discriminació hi entrara.

-I s'Ajuntament ideal, ¿com creis que hauria de ser?

.../...

-Com més partits més idees. No crec que hi emporti que es barris hi estiguin representats, perquè tant lluitarà p'el poble un de Corea com un d'el Camp Rodó. Lo que no posaria són persones que lluitassen es cent per cent per cobrar comissions o dietes.

-¿N'hi ha ara, vos pareix?

-No ho sé, però jo no en posaria. Haurien de ser persones que per sa feina d'es Consistori no haurien de perdre hores de feina i donarques bres a s'empresa, principalment es presidents de comissió.

-¿Vos pareix que es Consistori actual respon an aquesta idea?

-Jo crec que no.

-¿Per on vos pareix que ha fallat més s'actual Consistori, apart de sa Llei de Règim Local?

-¿I com pot haver fallat per culpa de sa Llei de Règim Local?

-Ah! Jo no ho sé. És es batle que ho diu!

-No i ets altres se'n desferen! A veure si a ell li ha fuit de ses mans...

-Si agafàvem unes balances i dins un plat hi posàssim ses coses bones que ha fetes s'Ajuntament i dins s'altre ses dolentes, ¿quin creis que pesaria més?

-Consider que s'han fetes coses bones, però des d'es meu punt de vista ses dolentes pesarien més. Crec que es fallo garrafal ha estat sa falta de definició d'es número 1, apart que no hem arribat a aclarir qui és que comanda.

-Diven que ha estat sa gent de UCD sa qui ha duit es maneig...

-Jo don sa culpa an es batle, perquè crec que és es principal responsable de s'Ajuntament. Si no té sa suficient personalitat per enfrontar-se amb sos de s'Ajuntament, consider que se n'ha d'anar a ca-seva.

-¿Què hi aportariéu vós, a s'Ajuntament, si vos feien batle?

-Experiència, poca, però voluntat, molta. Crec que som una persona normal i corrent, més o menos conegut dins es poble, que puc aportar tant com ets altres senyors que se puguin presentar. No hi faltaria esforç per part meua i tenc unes hores per poder-m'hi dedicar. Si som s'adequat o no són ets altres que ho han de dir.

-Sense voler suposar que tireu ses darreres coses, ¿quina és sa vostra darrera voluntat de cara a s'entrevista?

-Demana an es senyors amb sos que poguem fer un consens, que mos entenguéssim, per poder fer un Ajuntament idoni. I tant si jo estic de cap de llista de UCD com si hi està un altre, demana a tots es que creuen en s'idea de centro que mos apoiassin.

Josep Cortès

ACRISTALAMIENTO
DE VIDRIOS Y ESPEJOS

Cristalería
San Lorenzo

Calle Mayor, 71
Teléfono 56 92 11

CLINICA VETERINARIA

T. 554265

Hernán Cortés, 3
MANACOR
HORARIOS M. M. J. V. 6 a 8 tarde
CONSULTA S. 11'30 a 1'30

Burgues, s/n.º
(detrás parque municipal)
Tel. 58 15 79
FELANITX
HORARIOS L. M. M. J. 6 a 8 tarde
CONSULTA D. 11 a 1

RESTAURANTE SALVADOR

pollos al ast

PORTO CRISTO

Calle Sureda, 1
Tel. 570624

DESEMBRE

Refranyer: Desembre, moltes coses se fan, però ja som a fi d'any.

Desembre nevat, bon any p'es blat.

2.- Avui és Santa Bibiana. Si plou, diven que plourà durant 40 dies. Sort que duu punt de ser un dia sec.

A s'Ajuntament fan ses oposicions a cabo i les treu en Pere Mas. Li hauran de fer un vestit nou, perquè no n'hi ha cap que li estigui bé, ni de molt!

3.- Mor en Joan Riera Bauçà "En Masset". Era fadrí i tenia 67 anys. Descansi en pau.

4.- N'Antoni Amer Galmés i na Magdalena Estarellas Santandreu fan s'esclafit. Que els déus els siguin propicis.

S'inaugura S'Estel, un nou "pub" de sa carretera de Son Servera. Sa jovenalla està alabada i l'amo també.

Avui és Santa Bàrbara, patrona d'es trons i llamps. Diven que n'hi ha de sa Revista que tocarien fer festa.

7.- D'un mal dolent, mor n'Apolònia Ferrer Servera, casada amb en Jaume Pi, de Son Carrió. Tenia 33 anys. Al Cel sia.

11.- Hi ha unes noces: en Bartomeu Llabrés Coll i na Bàrbara Llodrà Vaquer. Que visquin anys i més anys en pau i alegria. Amèn!

13.- Mor en Toni Fullana Melis, de Son Carrió. Tenia 68 anys. Al Cel el vegem.

16.- Neix en Gabriel Ballester Domenge, fill de Pere i Antònia. Que el poguem veure casat, si convé.

18.- Fillade Gabriel i Aina, de Son Carrió, de mana entrada en aquesta vall de llàgrimes na Gabriela Vives Llodrà. Que no sigui res! Mor na Coloma Ferrer Caldentey. Era casada i tenia 51 anys. Descansi en pau.

21.- Comença s'hivern amb un bon fred. En es cine "D'allà baix" fan un festival infantil per a fer duros p'es viatge d'estudis.

23.- S'Inaugura es local que l'església ha destinat an es vells. Tal dia com avui, ets al.lots duien es gall an es mestre. Enguany lir han regalat altres coses.

24.- A ses Matines canta sa Sibil.la una nina molt petita, sa menuda de ses "Garrides", però se'n desfà ben bé. No hi havia gaire gent.

27.- Mor don Francesc Ramis Moragues, es qui fou es secretari de s'Ajuntament de Sant Llorenç. Tenia 71 anys. Descansi en pau.

28.- En Jaume Ferrer Vives tampoc no va poder veure acabar s'any. Va morir an es setanta-nou anys. Era casat. Al Cel sia.

31.- Comença una exposició de ceràmica que ha de durar tres dies, a sa biblioteca. L'ha muntada sa Cooperativa d'Artesans de Mallorca.

Mor na Francesca Genovart Duran "de Son Violí". Tenia 101 anys. Que Déu la tengui a la glòria.

Avui fa 753 anys que el rei En Jaume va desembarcar a Santa Ponça i mos va dur sa cultura i sa llengua catalanes. No ho perdeu mai de vista.

Maria Galmés

NOTA

CARD EN FESTA

Hem sabut que durant aquest mes de gener, el qui ha estat el màxim coordinador del Card en Festa des de la seva fundació, en Tomeu Massanet, ha deixat el seu càrrec i abandonat el Grup.

MESTRE COSME "MARGALIDÀ", L'AMO EN BIEL "LLUC" I L'ESCUDELLA DEL LLEVAT (HISTÒRIA "S")

Mestre Cosme "Margalidà" l'any 39-40, era un menestral de devers 35 anys, ferrer d'ofici, l'60 i pocs d'estatura física, amb un esperit crític accentuadíssim i una simpatia personal que el feia el centre d'atenció de tertúlies i grupets de taverna. No era cap secret per ningú que, malgrat les coses venien així com venien, ell es seguia proclamant republicà convençut i que, després de n'"Azaña", mòpies.

Aleshores, no en feia crides de les seves idees, clar, però no sabia callar quan es tractava de fer el que ell deia "arguments irrefutables en favor de la llibertat i la justícia". (Us sona...?).

Aquesta circumstància va ser causa que, com era costum inveterat aquells dies, "l'enviassin a demanar". Mestre Cosme, com que anava net, com que, com tants que després ferenpell, es pensava que bastava "anar nets" per no tèmmer a cap tipus de violència, per la senzilla raó que ell tenia consciència clara que mai no l'havia exercida, deia, va comparèixer d'immediat.

A l'edifici de l'Ajuntament, a l'estança de la "Jefatura Local del Movimiento", o similar, l'esperava l'Amo en Biel "Lluc", que no era el cap de la falange local, però sí un dels més fanàtics i recalitrants mosqueters a la vila del nou "ordre" que s'imposava al país.

Barataren poques paraules. És a dir, Mestre Cosme no va dir més que: "Bones tardes; que hi ha res de nou?". L'Amo en Biel "Lluc", tan cant la porta darrera d'ell, tot d'una java desenfundar la pistolota, un 9 llarg imponent. Va fer "crac-crac", alçant el percutor i assenyalant un tassó ple d'oli de ricí que estava damunt la taula, li va enflocar:

"O aquest, o, "clè-clèc", aquesta; tria!".

Se'l begué sense alenar, tot d'un glop, Mestre Cosme. Després, va sortir sense dir adéu i aviadet, perquè sabia que l'efecte del ricí era ràpid, i no tenia cap gana de fer un número pel carrer, a mitja tarda. Així i tot els calçons no arribaren eixuts a ca seva. Va pujar com un llamp a la sala i obrint la pastera, va treure l'escudella que abans empraven per po-

sar llevat, en haver de pastar; totmolt de pressa perquè no era qüestió d'endoiar, hi va fer les feines dedins. La va omplir fins a la rasetta i va sobrar gènere per omplir-ne una altra, si hagués estat precís. Ben atupat, amb molt mal cos, es va colgar sense sopar aquella nit.

Passaren els anys. Molts. Sorprenentment molts: Una vintena.

Un vespre, sobre vint anys després, quan ja era a jeure, Mestre Cosme, com si es despertàs dins un mal somni, pegà bot del llit de sobte. Va pujar a la sala de ca seva, tranquil, molt tranquil..., es dirigí a un racó i de davall d'un corcat caixó buit d'arengades, tregué una vella escudella. El contingut s'havia disminuït molt. Un no s'imagina com devia estar "allò". Ho va aclarir una mica amb aigua, després. Tot ben remenat, ho posà dins un paner i, agafant la seva escopeta, d'aquelles de desparador de martell, "clac", i canó llarg com mànec de granera, després de comprovar que estava carregada, es posà l'abric i sense fer gens ni mica de remor, tancà la porta i va començar a caminar, amb petjada decidida i falaguera.

Al Carrer dels Bous, que feia un zic-zac, com un "4", s'aturà i recolzant l'escopeta a la paret, es va asseure en terra. Arma a l'esquerra, paner de "llevat" a la dreta.

Era mitjanit passada. L'Amo en Biel "Lluc" no es va fer esperar gaire. Acabada la timbeta de "canari" a la taverna d'en Rostit, se n'anava a allargar els ossos, una mica massa feixucs ja per la seva enorme humanitat.

Quan va tombar el capdecantó del Carrer dels Bous, li comparegué la imatge menuda, impàvida i clavada en terra com una fita, de Mestre Cosme "Margalidà", amb una cullera amb la mà esquerra, l'escopeta amb la mà dreta, el dit al gallet i, al mig de les cames, l'escudella del llevat.

Baixet-baixet, però amb veu ben intel·ligible i clara, li digué:

- "O aquesta, o, "clic", aquesta altra; tria...!".

No hi va haver cap tir tampoc aquella nit.

Tant Mestre Cosme com l'Amo en Biel, per una d'aquelles casuístiques voluptuoses del destí, moriren el mateix estiu, sis o set anys després d'aquests succeïts.

Ah: de mort estrictament natural.

Crec que, al poble, hi ha molt poca gent que conegui aquesta història.

Biel Florit Ferrer

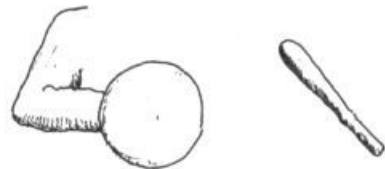
PUESTA A PUNTO

DIAGNOSIS - ELECTRICIDAD - AUTO - RADIO

BROQUER

Escut circular que solia ésser de fusta encuïrada i que duïen els Cossiers de Manacor a la mà esquerra, en la dansa del mateis nom. A la dreta portaven una espècie de ceptre (reminiscència d'una espasa) amb el qual pegaven al broquer de l'altre ballador, produint una sons secs que marcaven el ritme de la dansa.

Sembla que té l'origen en una dansa guerrera.

CORN

- "Vós qui sou un homo entès i de llest passau la mida, ¿quin és s'animal que crida quan té sa carn consumida, i quan és viu no diu-res?"

- "Jo no som tan innocent com vós vos deveu pensar. Aqueix animal se fa per los fondos de la mar: si el voleu sentir cantar, p'es cul li heu de dar vent com si l'haguéssiu d'inflar".

El corn és o era usat per a convocar gent o comunicar senyals.

- Els mariners i pescadors, per a transmetre ordres d'una barca a l'altra;
- Els peixeters, per anunciar que duen peix fresc;
- A les possessions, per avisar que el dinar és cuit.

També s'usava en senyal de protesta, per exemple davant la casa d'un viudo recent-ca sat...

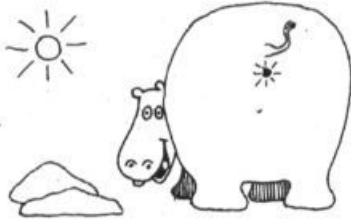

CORNETA

Instrument de buf, semblant a la trompeta, però més llarg i de so més agut, que usava el saig per avisar els veïnats que havia de fer una crida. Un temps també s'acompanyava del tambor.

No té pistons i els diferents sons els ha de fer el corneter amb la boca.

Pere Orpí i Josep Cortès

Si agafau es llistí telefònic i l'obriu per ses fulles verdes, veureu que a s'apartat on parla de ses excursions per s'illa, ruta 3, hi ha es texte següent:

SAN LORENZO.- Reproducció africana: jirafas, elefantes, rinocerontes, hipopótamos, etc., en plena libertad.

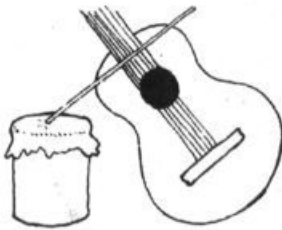
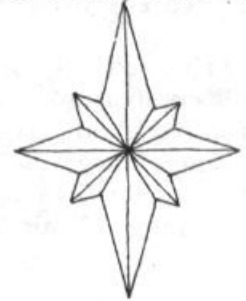
¿Que deu fer referència an es Consistori, a Flor de Card o an es poble en general? Serà qüestió d'espinzellar-ho bé!

S'Ajuntament ha fet posar una rosa d'es vents a sa plaça de davant la Sala, allà on hi havia sa glorieta.

Si es seu nord està tan a la fotrenca com es de sa rosa, no és extrany que qualche pic ses coses surtin esguerrades.

I mirau que ho era bo de fer agafar una brúixola, abans d'aficar-la!

Pareix mentida que per un detall tan senzill hagin tudat lo que podria haver estat una feina ben acabada.

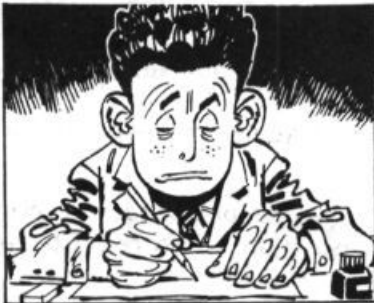

Per deixar constància de cara a ses generacions futures, reproduim aquí una de ses gloses que circulaven per alguns foguerons d'es poble sa vespra de Sant Antoni:

Sant Antoni gloriós gordau-mos ets animals:
es cabo d'es zeladors amb tots es municipals,
sa somera, es ca, es moix, es batle i es concejals.

Com que noltros som de sa bulla i estam alabats de sa revista, hem pensat que cada febrer, en complir anys, no estaria malament celebrar s'esdeveniment amb un soparet.

Enguany, si no hi ha res de nou, el farem dia 19 de febrer, que cau en dissabte, a Sa Guàtlera. Si n'hi ha cap que vulgui fer caramull, té temps fins dia 12 per fer-mos-ho sebre, però si se pensa que ho apuntarem a dietes, com fan d'altres, val més que no comparegui, que, en haver acabat se'n durà una bona fotuda i corr es perill d'haver de pen dre carbonat.

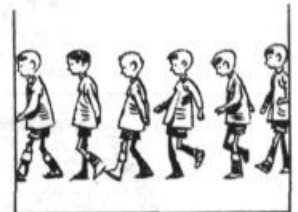

És ben ver que n'hi ha que no se'n pensen cap mai de bona, i si senten a dir res, no estan a pler fins que ho han amollat.

Ara resulta que n'hi ha que asseguren que tenim un funcionari (?) de s'Ajuntament que acaba sa son damunt sa taula, a hores de feina.

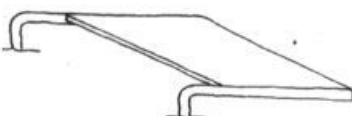
¿A voltros vos pareix que pot esser mai, això? Jo no ho crec de cap manera, i tampoc no em passa per s'escudeller que n'hi hagués cap d'es Consistori que ho comportàs, enc que hagués de perdre qualche vot.

Segons es resultats d'es darrer ple, s'Ajuntament de Sant Llorenç ocupa es primer lloc en es ranking de substitució de secretaris: com que han decidit informar favorablement sobre sa contratació d'un d'es país Basc, d'ençà que don Pàco Ramis se va jubilar, ja n'hauran passat set p'es despatx de la Sala: en Pere Galmés, en José María Ordoño, n'Antoni Gual, en Miquel Angel García, n'Aina Femenias, en Julio Merino i n'Iñaki no-sé-que.

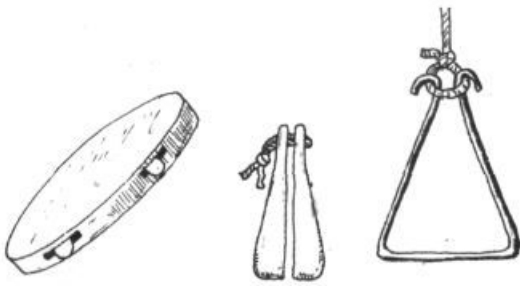

¿Vos ne recordau d'aquell faristol que llevava sa visibilitat an es crever de ses carreteres d'Artà i de Son Servera? Bé, idò, he vist que l'han ajagut en terra.

Enhorabona an es qui ha pres sa iniciativa, tant si és un estament oficial com si és un particular.

Escola Card

Passades les festes, aprofitant l'estada a Petra del grup de menorquins que va venir a Sant Llorenç durant les festes patronals, es va fer, amb la seva participació i la de gent de diversos grups mallorquins, una festa a Son Carrió.

Aquesta festa de Son Carrió, que va esser diumenge dia 9, va esser una de les més animades de les que hem pogut veure darrerament. Amb l'organització de l'Escola de Balls de Son Carrió, s'hi va reunir gent de molts grups i pobles diferents: Manacor, Petra, Sant Joan, Sa Pobla, Alcúdia, Ciutat, Sant Llorenç, etc. etc. (no me'ls faceu recordar, que és prou difícil). La gent va ballar mesclada i al final, fins i tot hi va haver una "tocada conjunta", amb guitarres, guitarrons i altres instruments.

Per Sant Antoni hi va haver ball de bot a Sa Pobla, organitzat per l'Escola Marjal en Festa. Al bell mig de la Plaça, vam ballar, abans que s'encenguessin els foguerons, abans que la gent omplís la plaça desfilant davant les taules de venda de ximbombes, panderos i altres objectes menys típics, abans que compareguessin els cap-grossos.

El mateix dia, a Muro ballaven els eivissencs, també coneguts per aquí.

P. J. Llull

Llibres

FLOR DE CARD -11-

Durant aquest mes de gener el saló d'actes de Sa Nostra, a Manacor, ha estat l'escenari de dues presentacions de llibres, els autors dels quals són col·laboradors habituals -un més que l'altre- de Flor de Card: en Jaume Santandreu i en Ramon Rosselló.

El llibre d'en Jaume "En nom del Pare", és un conjunt de poemes entorn de la figura de Mateu Santandreu, recentment traspasat, on el seu fill plasma amb la mestria que sap, tot l'amor que li tenia.

Encara que no sigui una obra de denúncia, com moltes altres del mateix autor, sinó de lírica pura, es cospa al moment la valentia i la profunditat del pensament d'en Jaume Santandreu, que convida a la reflexió després de la lectura de cada poema.

Quant al d'en Ramon, "Notes històriques de la Inquisició a Manacor", és un llibre que segueix el sistema tradicional de l'autor: transcriure literalment els documents sense afegir-hi gairebé cap comentari personal, i deixar que el lector l'interpreti lliurement.

Com que a començaments del segle passat, quan es va abolir el Tribunal del Sant Ofici de Ciutat es van cremar tots els documents dels autes de fe, ha hagut d'anar a l'Arxiu Històric Nacional, de Madrid per escorcollar papers.

El llibre es llegeix amb tant d'interès que si qualcú està interessat en comprar-lo, val més que no badi, que si no ja no n'hi haurà.

Josep Cortès

Restaurante Barbecue

BANQUETES * BODAS * COMUNIONES * BAUTIZOS

Cra. Porto Cristo - Cala Millor

T. 570193

presupuestos sin compromiso

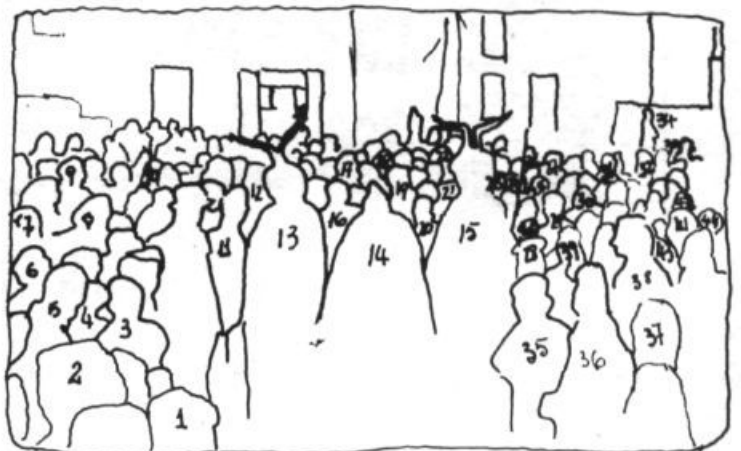
SANT ANTONI

No tenc prou elements per poder comentar amb extensió la festa de Sant Antoni, car d'una banda, Pere Vayreda (1) ni l'inclou dins les festes ramaderes ni dins les del blat, i d'altra banda, Mn. Juan P. Massanet (2) diu que aquí és on més festa es fa, això pot ser una exageració o una veritat i en aquest darrer cas ens faltarien lligams d'ancestralitat amb altres pobles.

Vàries coses són certes: els antics acostumaven a fer fogates per adorar els seus déus. El cristianisme empaltà i féu seves -posant el nom d'un sant- a la majoria de les festes paganes que ja existien. Evidentment són aquestes dades massa simples per treure'n conclusions.

El que sembla cert és que a l'hora de fer la fotografia la gent no hi estava gaire avesada a veure màquines fotogràfiques. Basta veure l'atenció que aconseguí captar; gairegè tothom mira la càmera potser esperant el "pajarito" o la immortalitat d'una joiosa festa, de fa una quarantena d'anys.

- (1) Pere Vayreda (Article "Supervivències de festes agrícoles primitives" de l'Arxiu de Tradicions Popular. Barcelona 1928).
- (2) Mn. Juan P. Massanet (a l'obra "San Antonio Abad "El Grande". Editorial Difusión).

Per poder-nos aclarir una mica he intentat fer una mena de silueta numerada orientadora, al manco de manera aproximada sobre la identitat de les persones, facilitada pels mateixos propietaris de la fotografia.

1- Joan "Formiga", 2- Tomeu "Gatova", 3- Bernat "Garrover", 4- Miquel Torres, 5- Mateu "Menut", 6- Francisca "Parrina", 7- Margalida "Tendre", 8- Maria "Tendre", 9- Bernat "de Son Galianeta", 10- Jordi "Gelabert", 11- Sebastià "Rossito", 12- Antoni "des Garrigó", 13- Dimoni (A. "Moliner"), 14- St. Antoni ("Sales"?), 15- Dimoni (B. "Violí"), 16- Jeroni "Monito", 17- Sebastià "Roma", 18- Pere "Tendre", 19- Llorenç "Murero", 20- Miquel "Fornés", 21- Francisca "Cigarrassa", 22- Joan "Castell", 23- Jaume "Lligost", 24- Jaume "voretà", 25- Maria "Montseriu", 26- Miquel "Papalló", 27- Joan "de sa Fontpelleta", 28- Mestre Joan "Teuler", 29- Jaume "Serverí", 30- Gabriel "Pioro", 31- Antoni "Batlet", 32- Sebastià "Tendre", 33- Jaume "de Can Falera", 34- Sebastià "Relles", 35- Joan "Sureda", 36- Tomeu "Pisca", 37- Pere "Coca", 38- Antoni "Mart", 39- Pedro "Orell", 40- Antoni "Cus", 41- Joana "Madona", 42- Pere "de Son Crespi", 43- Jaume "Xaret", 44- Joan "Granot".

Fotografia cedida gentilmente per la família Domenge.

Guillem Pont

La cosa pitjor de la timidesa no és solament ésser defecte, no; sinó que a més generalment els altres la confonen amb orgull.

*

Em costa, però m'agrada molt intimar amb la gent; m'ajuda a entendre'm i a entendre'ls.

*

No m'agradaria gens arribar al punt de posar excuses per no parlar amb mi mateix.

*

Tu i jo podríem anar plegats. Bastaria que entre ambdós hi hagués respecte i comunicació.

Guillem Pont

plancha y pintura
talleres
SON TORRENS

T. 537307

MURO

BANCO ESPAÑOL DE CREDITO

BANESTO

La mayor empresa bancaria de España
a su servicio.

A les vuit en punt de l'horabaixa, hora local, (és a dir, amb més de vint minuts de retràs sobre l'hora oficial -Sant Llorenç is different-) i únicament amb dues absències -cosa que no s'havia vist des de que feia calor- es vacomençar el ple del 7 de gener, dilluns dels Reis.

Després d'haver llegit, aprovat i signat l'acta del ple anterior, passaren al segon punt de l'orde del dia: la renovació per un any del préstec que tenen -tenim- amb el Crèdit Balear. No mencionaren la quantitat que encara deven-devem-, però tots hi avengueren a bé i el punt quedà automàticament aprovat.

En el tercer, moguts per un irrefrenable desig de posar pau entre els municipals (així com ho digueren pareixia que es passaven tot lo sant dia estirant-se el cambuix, i jo, la veritat, els tenc per unes persones més serioses) digueren que convendria posar un ordenança a la Sala. Dit i fet, el secretari llegí la proposta de bases que haurien de regir a les oposicions. Poc més o manco deien així:

Condicions: esser espanyol, major d'edat, menor de 50 anys, estar en possessió del certificat d'estudis primaris o del graduat escolar, no tenir antecedents penals ni defectes físics, estar fora del servei militar i tenir el carnet de conduir.
(Es veu que no van d'al.lots, ni de grans, ni de turmassos, ni de malfactors ni de tarats).

Proves obligatòries: *Fer una redacció durant mitja hora sobre un tema que donarà el tribunal.

*Parlar durant vint minuts sobre dos temes del programa.

*Fer un dictat a mà.

Proves voluntàries: *Traducció d'un text d'un altre idioma al castellà.

*Còpia a mà d'un text escollit pel tribunal.

Seguint la tònica tradicional, la proposta fou aprovada per unanimitat.

Quan va tocar el torn al punt que feia quatre, el secretari informà que un tal Iñaki no-sé-qué, ex-secretari de l'Ajuntament de Gernika, Euskadi tenia ganes de venir a fer feina a Sant Llorenç, perquè per lo vist allà són massa radicals, i a més no volen secretaris de l'Administració Central. Estic completament segur que, en aquests dos aspectes, a Sant Llorenç, si ve, no tindrà cap mal-de-cap.

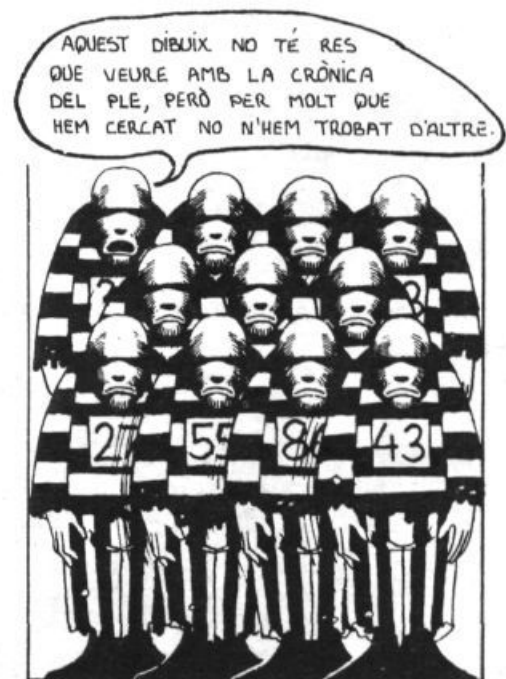
A l'apartat de precs i preguntes, el batle va voler donar l'enhorabona als organitzadors de

la cavalcada dels Reis, perquè, segons el seu veure i entendre havia estat un èxit total, sobretot la de Son Carrió.

El regidor Pep Sureda, molt més pràctic, proposà que s'arreglàs la cama de la taula de juntes, que ja fa tres anys que està fotuda, digué, però no li tornaren resposta. M'adheresc completament a l'esmentada proposta, no fos cosa que un dia trabucàs i haguéssim de lamentar una il.lustríssima desgràcia.

El regidor Perales informà que el Card en Festa faria un fogueró el divendres de Sant Antoni, i que l'Ajuntament es faria càrrec de les despeses. Convidarien a sobrassada i sangria a tots els assistents i ballarien fins que en tenguessin ganes.

Josep Cortès

Fontaneria y electricidad

ORDINAS FEBRER

Mayor, 22 - Tel. 569100

SAN LORENZO

Sa Canaleta de Massanella és una conducció d'aigua del segle XVIII, una construcció digna d'admiració. Seguir Sa Canaleta des de les cases de Massanella (entre Mancor de la Vall i Caimari) és una excursió molt interessant.

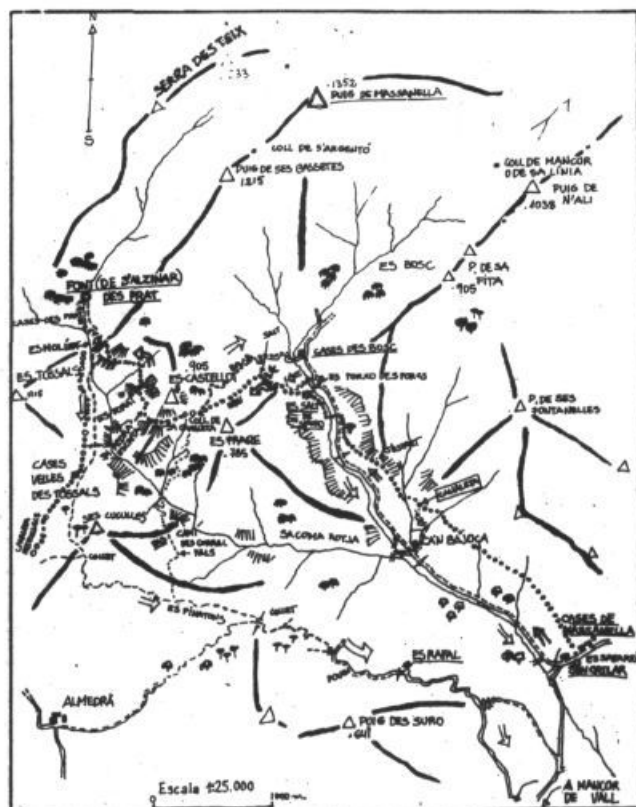
Partint de Massanella, es travessa un olivar i s'arriba a s'Estret, on el camí corre entre parets de roca rogenca. Aquí Sa Canaleta travessa el camí mitjançant una síquia subterrània.

Tot aquest trocet de camí se sent córrer l'aigua, que davalla a qualque lloc amb molta rapidesa. En es Salt de S'Aigo, la Canaleta salva un gran desnivell. En aquesta part de l'excursió és molt bella la naturalesa, que és entre les muntanyes exuberant. Quan arribam al Coll de Sa Canaleta deixam darrere el Bosc de Massanella. Es veurà ara el Puig Major i el Puig d'es Tossals. És la part on es troben les muntanyes més altes de l'illa: el Puig Major, 1443 m, que està, des d'aquesta part de Sa Canaleta un poquet més enfora que el Puig de Massanella, 1340 m., el Puig d'es Tossals, 1074 m. i el Puig de n'Ali, 1038 m.

Hi ha un punt en què Sa Canaleta ha de passar a través d'un forat fet a la roca. També es destaca l'aqüeducte de quatre arcs que es va construir, perquè l'aigua pogués seguir envant a pesar del penya-segat. Al final, ja prop de Sa Font d'es Prat Sa Canaleta travessa un dens alzinar.

Sa Canaleta és una obra mestra de l'arquitectura, fruit de l'enginy de Montserrat Fontanet Llabrés, i cal conservar-la perquè és història.

Pere Josep Llull

Tut, tup-a-tup, tup.

Vatuelnan, quins clots que hi ha per aquí, vaig pensar, i veure i sofrir. A l'instantaixò pareixerà Manacor! seguia el pensament... tal com si tingués una persona al seient de la dreta que m'ho anàs dient.

Tup, tup-a-tup, tup.

Pareix mentida! - seguia el pensament, però aquesta vegada parlava jo - talment Manacor. I això que el poble veí ja s'ha guanyat un mal nom, Manaclot. Però al manco "ells", els que regeixen els destins de Manacor, tenen una excusa avinent: sí hi ha clots, però com que hi ha redols on encara l'aigua canalitzada pot explotar, mira!, experarem un poc que tot estigui ben comprovat i llavors asfaltarem de bell nou.

Tup, tua-a-tup, tup.

Què dirien "ells", els nostres? em vaig demanar. Déu sap - seguia el pensament - quina en trevircollada raó o excusa posarien els nostres regidors davant la doble certesa:

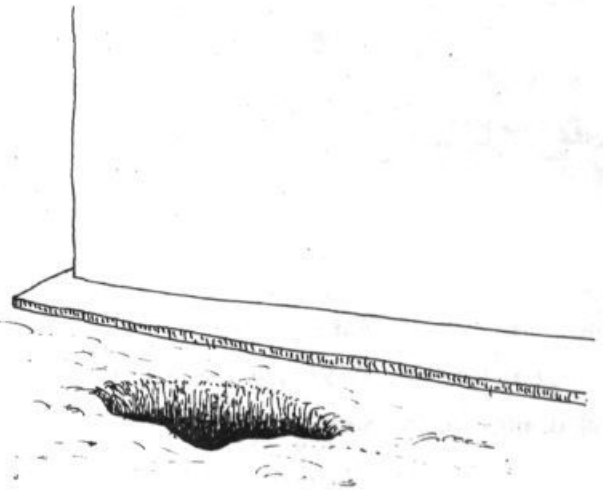
a- Hi ha carrers plens de clots ben considerables.

b- No tenim aigua canalitzada (al manco oficialment).

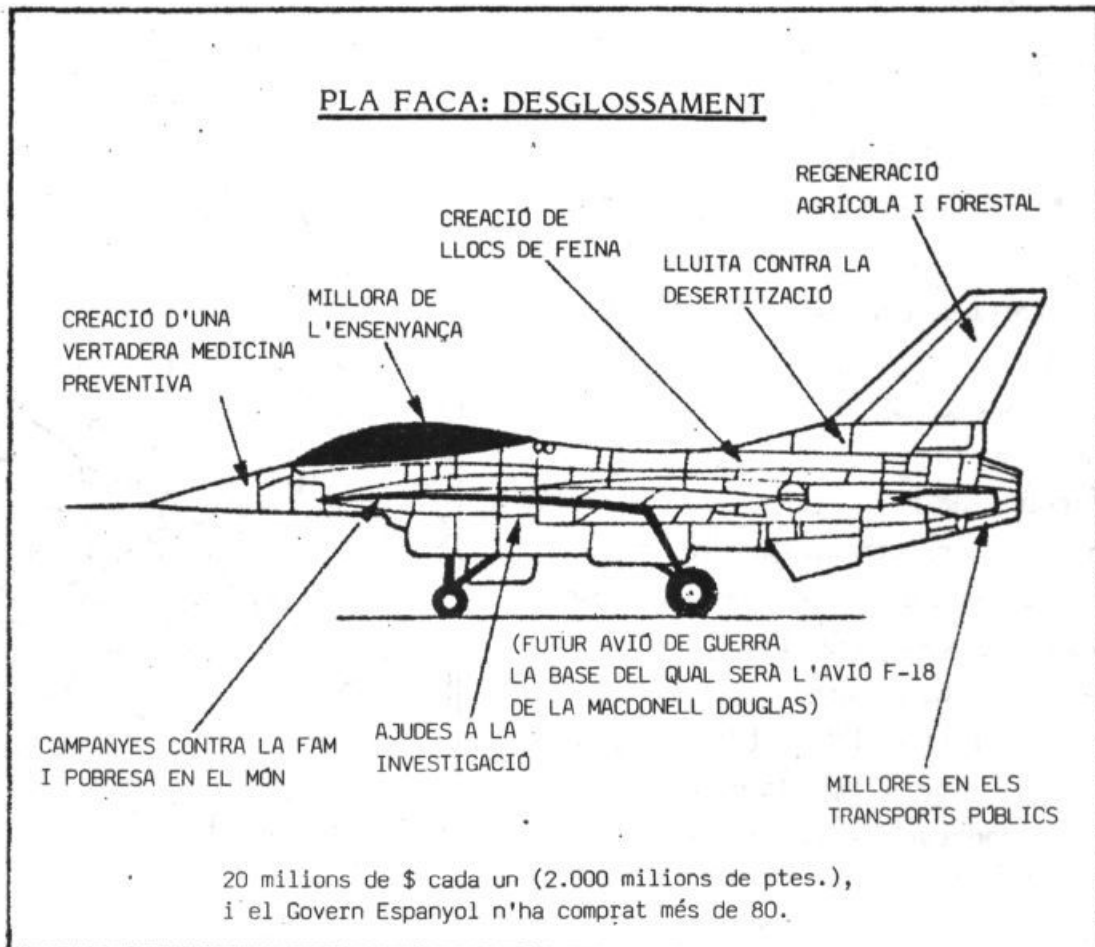
Déu sap.

Tup-a-tup, tup.

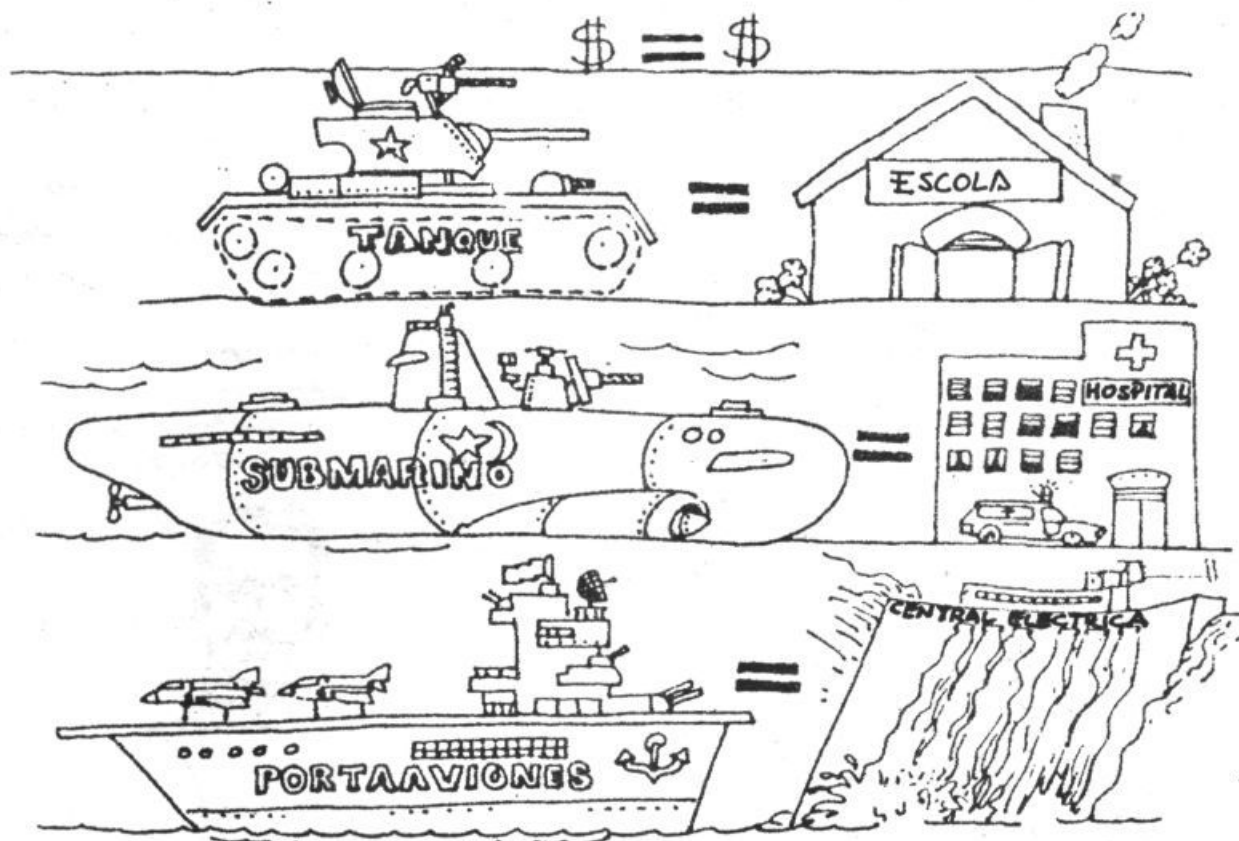
(Ja és vera allò de que per no sentir cantar els grins, o els han de matar o han d'aficar el cap sota el tapament.)

*

El Card Infantil rebé dies passats una col·lecció de dossiers sobre les joguetes bèliques. Ja han passat els Reis però... hem seleccionat aquests dos dibuixos que ni necessiten comentaris, ni tenen tara.

*

Altres vegades ja s'ha dit que a Flor de Card li manquen una mena de punts de referència, senyals o estímuls que adesiara informin sobre la situació-acceptació que té la revista en general i cada article en particular.

Perquè nosaltres, els que perdem temps mes rera mes redactant articles, lligant paraules, i no hem arribat encara al punt d'escriure per autocomplacència ni adonisme, ni al punt de saber si les nostres paraules conviden a obrir la porta al que de màgic té el pensament humà (que no som artistes, cony!). Nosaltres, deia, agrai'm els mots, tant senzills com sincers, que ens ajuden a mantenir viva la potser feble, voluntat del fer.

I faig referència concreta a mots tan simples com

-Ah! mira. Flor de Card és una de les poques revistes de poble que encara llegesc cada mes!
-Vatua-el-nan tu! M'agrada això que escrius i com ho escrius!

O un consell carinyós sobre tal o qual aspecte de la revista.

Gràcies, amics, vosaltres també "feis" i "sou" Flor de Card.

ENTREVISTA A ANGEL LANCHO

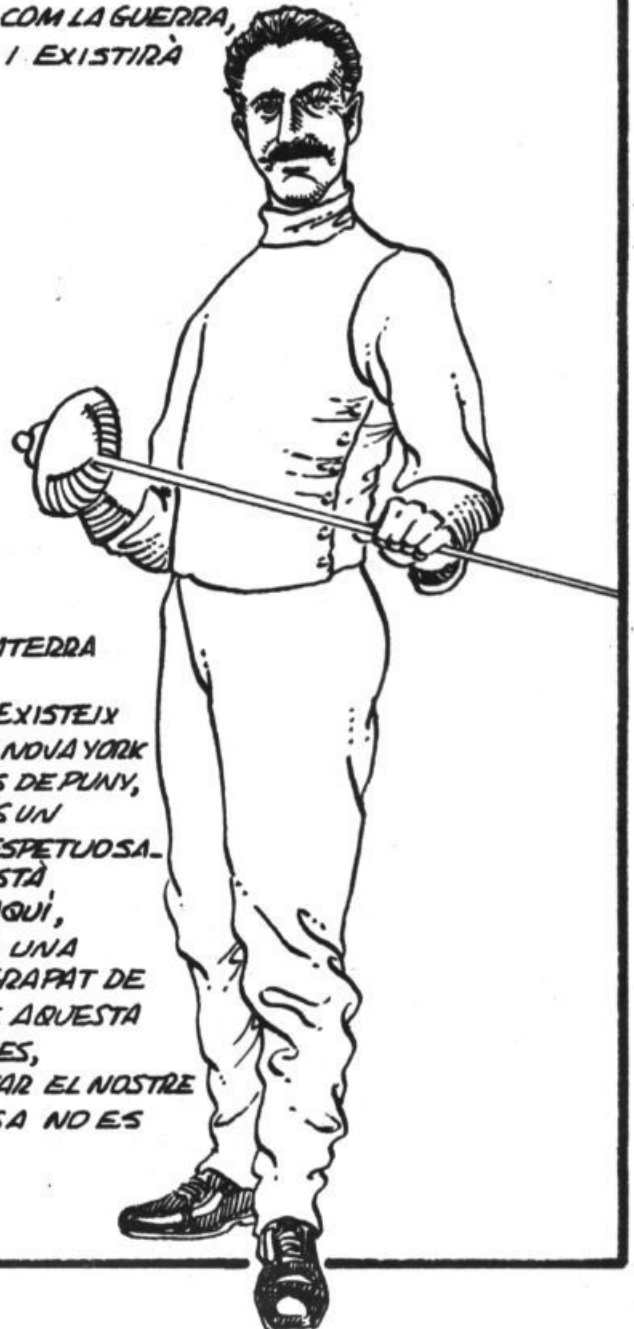
ENTREVISTADOR — ÀNGEL, TU COM A PROFESSOR D'ESGRIMA DEUS ESSER PARTIDARI DELS "DUELS".

ANGEL LANCHO — PER ESSER PROFESSOR D'ESGRIMA NO; PER ESSER HOME.

(FA UNA PAUSA, SE DESEMBOTONA UN POC LA JAQUETILLA BLANCA I SEGUEIX:)

— AQUESTES CAMPANYES, QUE ES FAN EN CONTRA DELS DUELS SON ESTÈRILS.

EL DUEL, COM LA GUERRA, HA EXISTIT I EXISTIRÀ SEMPRE.

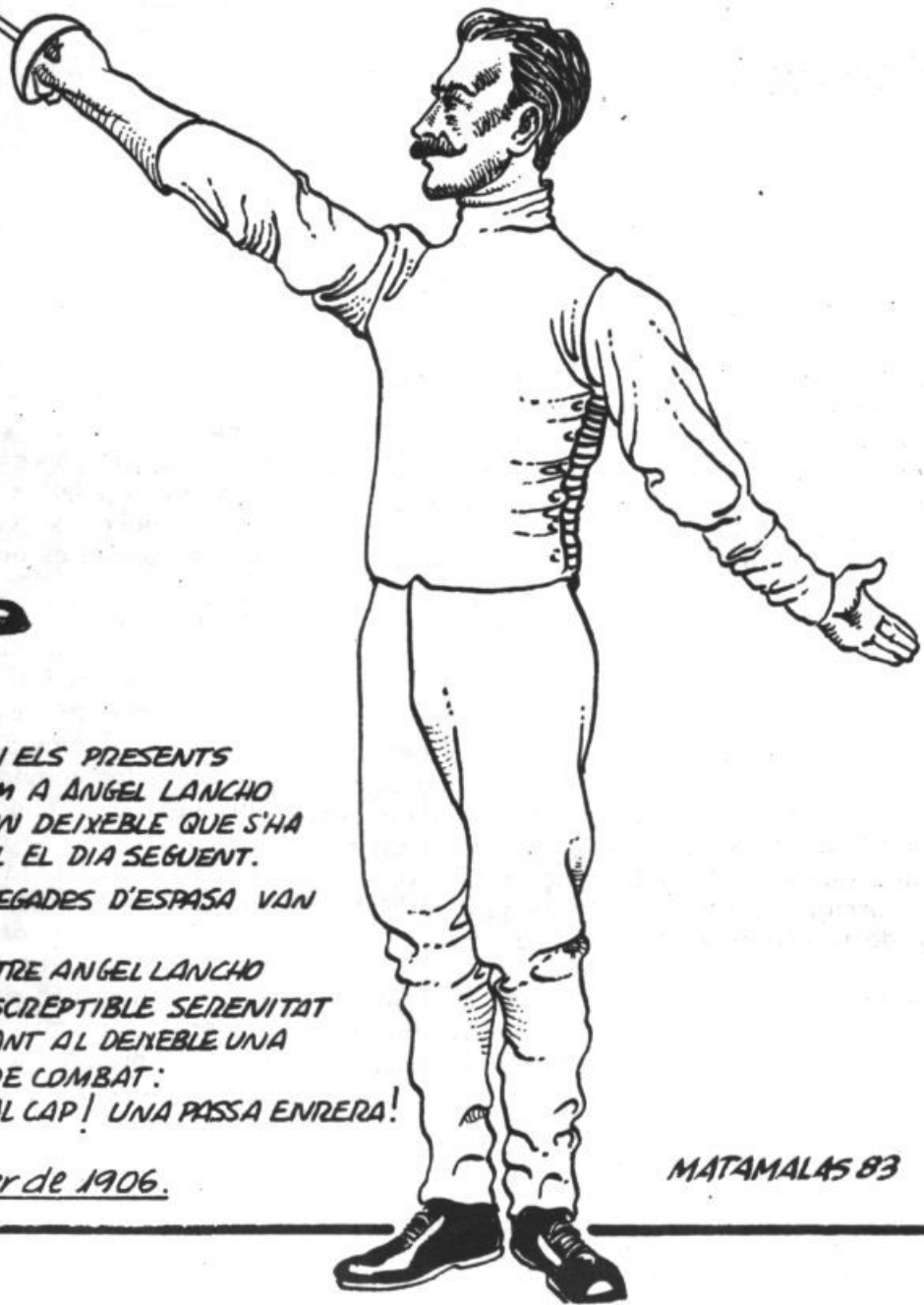
ENTREVISTADOR — A NOVA YORK I A ANGLATERRA NO OCURREIX AIXÍ.

ANGEL LANCHO — COM QUE NO? ES DUEL EXISTEIX PER TOT. POT VARIAR LA FORMA, SI VOLS. A NOVA YORK I A ANGLATERRA ELS DUELS ES FAN A COPES DE PUNY, ARROMANGATS I EN MITG DEL CARRER. ES UN COMBAT DE "BOXE" QUE LA GENT MIRA RESPETUOSAMENT. EL NOSTRE TEMPERAMENT NO ESTÀ ACLIMATAT A AQUEST TIPUS DE DUEL: AQUÍ, QUAN AIXECAM UNA MÀ PER A VENJAR UNA OFENSA, CAUEN SOBRE NOSALTRES UN GRAPAT DE PERSONES QUE'NS SUJETENDIGUENT QUE AQUESTA NO ÉS LA MANERA. ALESHORES, NOSALTRES, GREUMENT OFESOS, OPTAM PER A RENTAR EL NOSTRE HONOR AMB LES ARMES, PERQUÈ LA COSA NO ES QUEDI AIXÍ.

ENTREVISTADOR — I TU, DE QUIN PROCEDIMENT ETS PARTIDARI?

ANGEL LANCHO — JO, MALGRAT NO FOS PROFESSOR D'ESGRIMA, SERIA PARTIDARI DE LES ARMES: PRIMER PERQUÈ ENTENC QUE SÓN LES QUE MÉS IGUALEN I SEGON PERQUÈ TOT LO QUE TÈ DE GROSSER VEURE DOS HOMES PEGANT-SE LLOSGUES, HO TÈ D'ARTISTIC, EMOZIONANT I CAVALLERESC EL VEUREL'S CREUANT LES ESPASES FREDA I CORRECTAMENT, CONSERVANT SEMPRE LA LINEA DISTINGIDA. A MÉS, HI HA COSES TAN DELICADES QUE NO ES PODEN RESOLDRE MÉS QUE DE HOME A HOME, QUE NO S'HAN D'ENTREGAR A LA VORACITAT DEL PÚBLIC NI DE LA CURIA. NO ÉS VERITAT?

L'ENTREVISTADOR I ELS PRESENTS ASSENTIM I DEIXAM A ÀNGEL LANCHO COMBATENT AMB UN DEIXEBLE QUE S'HA DE BATRE EN DUEL EL DIA SEGUENT.

RAPIDÍSSIMES FREGADES D'ESPASA VAN SUCCEINT-SE.

LA CARA DEL MESTRE ANGEL LANCHO DENOTA UNA INDISCREPTIBLE SERENITAT MENTRES VA DONANT AL DENEBLE UNA SÈRIE D'ORDRES DE COMBAT:

BATRE! UN COP AL CAP! UNA PASSA ENRERA!

Barcelona Gener de 1906.

MATAMALAS 83

Història

1398, 6 febrer.- Hug d'Anglesola, virrei de Mallorca, escriu al batle de Manacor sobre el fet que aquest ha manat sobreseure l'execució que feia contra Guillem Bagur de Bellver per raó de 56 sous en què fou taxat "per los jurats i prohòmens de Bellver ans que fos feta unió de les dites parròquies per negocis tocants la parròquia de Bellver". (ACA reg. 2.357 f. 86v).

1398, 8 juny.- Hug d'Anglesola, governador de l'illa, dona llicència a Andreu Gual de Mana-

cor, perquè pugui armar un lleny del qual és mig patró, el qual vaixell ha comprat amb altres homes del terme a Nicolau Corts, "amb lo qual leny, Déus migañant, entenets anar en lo beneventurat passatge qui's fa dignament contra moros de Barberia".

Altres persones del terme també devien algunes quantitats de diners oferides per l'acordament de l'armada, moneda que devien a Guillemó Sant Joan i Nicolauet de Pacs. (ACA reg. 2.356 f. 62v, 87v). Es tracta del Sant Estol o armada que feren conjuntament els regnes de València i Mallorca i Principat de Catalunya contra els moros que havien robat hòsties consagrades d'una església de Torreblanca.

Ramon Rosselló

Costums

FESTA DE S'APARICIÓ DE SANT MIQUEL, PATRÒ DE SON CARRIÓ

Hi havia taules amb dues senaies, una plena de cacauets i s'altra d'avellanes. I deien an ets enamorats: -Ala, compra-me una mesura d'avellanes! Estam en festa!

Molta de gent vivia a foravila, però aquest dia ets al.lots ben prest baixaven en es poble, perquè volien fer festa. No faltaven ses típiques xeremies, que tocaven diana florejada, ses corregudes de ses joies, amb aquelles canyes de torrent que havien segat uns dies abans. En aquestes canyes hi penjaven unes espartenyas d'espart, o un fregai i un ventador, una bossa de caramel, los o altres coses. Sempre hi havia sa d'es pollastre, que solia esser sa darrera.

Després hi solia haver trencadissa d'olles de test. Devers les 11 d'es dematí jahavien repicat ses campanes de l'Església Parroquial. A l'Ofici Major assistia el Magnífic Ajuntament i Autoritats de Sant Llorenç, i no hi faltava sa música també de Sant Llorenç. Ses joves de Son Carrió, que solien vestir-se ja d'estiu, havien de treure es vestit nou que s'havien fet.

Hi ha anys per desgràcia que plou i s'aigo espenya sa festa, però si fa bon temps fan una bona festa. Es capvespre anaven a l'Església per fer i cantar el Mes de Maria. Era un anar i venir de gent gran i jove en es poble. Es vespre no hi faltava es Ball de Bot i de Pagès, després varen venir ses verbenes, a on compareix moltíssima de gent. Tampoc no hi faltaven es coets i focs artificials.

De molt enfora se sentien aquells sons d'ets instruments i aquells cants de jotes i copeos i mateixes, que cantaven homos de foravila. Balla qui balla anaven passant aquell dia. Llavò no hi havia tants de divertiments com ara hi ha. Son Carrió era abans un carrer llarg i un carrer curt, que era es de l'Església, i allà se passetjaven, i hi havia sempentes, renou, barullo, crits, rialles... tot era festa. I així estaven fins a les 12 de sa nit, que es tren exprés havia de partir, o sinó havien d'anar en es poble a peu. Després d'es cansament d'es ball i de sa passejada, es peus feien molt de mal. Havien de deixar sa verbena per partir cap a casa o cap an es poble.

Així hem anat desgranant aquest dia de sa festa de Son Carrió. Sentint des d'enfora sa Música, que no hi faltava mai, ses madones i ses famílies que se coneixien quan se veien se saludaven i se convidaven a entrar a dins sa casa, i allà les convidaven a menjar ensaimada amb gelat i se donaven es molts d'anys.

Així eren fa trenta anys ses festes que feien, per honrar es nostros Patrons Sant Miquel i Sant Llorenç, recordant aquells familiars i amics que assistien cada any an aquestes festes i que avui ja han passat a millor vida. Que sempre tenguem un record i una oració per ells. Recordem que sempre dèiem: -Que l'any que ve poguem tornar a sa festa amb salut i alegria. Amèn.

Santuari del Castañar
27 abril 1982
Germà Francesc Clapés

AMB ELS 400.000 MILIONS DE PTES. DEL PROGRAMA F.A.C.A. ES PODRIEN FER:

- 1.000 nous centres de B.U.P.	40.000,-
- increment del 200% en despeses per a minusvàlids	20.000,-
- construcció de 4.000 centres de planificació familiar	20.000,-
- creació de 400 grans biblioteques ..	40.000,-
- investigació d'energies alternatives.	20.000,-
- 800 nous centres d'E.G.B.	60.000,-
- 400 centres hospitalaris de 100 llits cadascun	80.000,-
- creació i millora dels centres per a ancians	40.000,-
- construcció de 4.000 centres d'esbarjo juvenil	60.000,-
- subvenció i creació de guarderies infantils	20.000,-
TOTAL	400.000,-

LA CURSA D'ARMAMENTS

L'Estat Espanyol

A l'Estat Espanyol es dedicà l'any 1982, el 20'2% de les despeses totals de l'Estat (573.388.000.000) a qüestions de defensa. Però a més, l'extraordinari nivell econòmic i cultural (?) del nostre poble ens permet tenir encara opulents negocis entre mans. Veieu, veieu:

- El programa FACA (Futuro Avión de Combate y Ataque), suposa unes despeses de 400.000 milions de Pts. i porta ja 3 anys en mans de diferents governs i ministeris, bé perquè Defensa té un pressupost de 80.000 ptes. per a la compra de material, bé perquè no es decideixen pel model a comprar (Mirage 2000 francès o F-16 i F-18 ianquis; probablement aquest darrer), o probablement perquè no saben com explicar-nos-ho.

- El "Proyecto de ley de dotaciones a las FF. AA." ha estat enviat al Congrés pel procediment d'urgència i suposa la més gran inversió armamentística de la història del país: 2'5 bilions de Pts. fins a 1990. Sense comentaris.

I tot això en un país que té: 2.000.000 d'aturats, 500.000 deficients, 300.000 menors que treballen fora de la llei, 1.250.000 disminuïts físics, 500.000 analfabets i 2.000.000 sense instrucció bàsica. (Està així mateix per confirmar la sol·licitud del govern americà, és clar, de triplicar els crèdits per a comprar material bèl·lic... americà. Tampoc entrem en les despeses extraordinàries que produirà l'ingrés a l'OTAN).

QUÈ PREFERIM?

Antoni Mesquida

(del Grup d'Objectors de Mallorca)

gruas

SENT muro

SERVICIO PERMANENTE

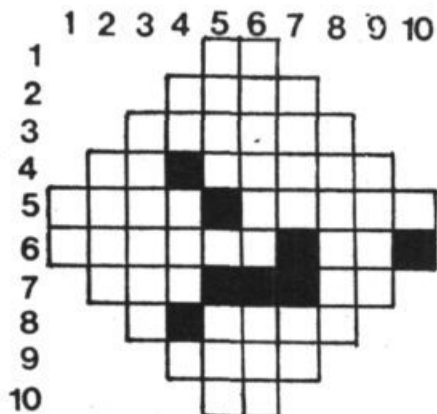
Tno. 537092

ESPORTS

SOLER - PONT

C. Nou, 35 ☎ 56 93.10 Sant Llorenç

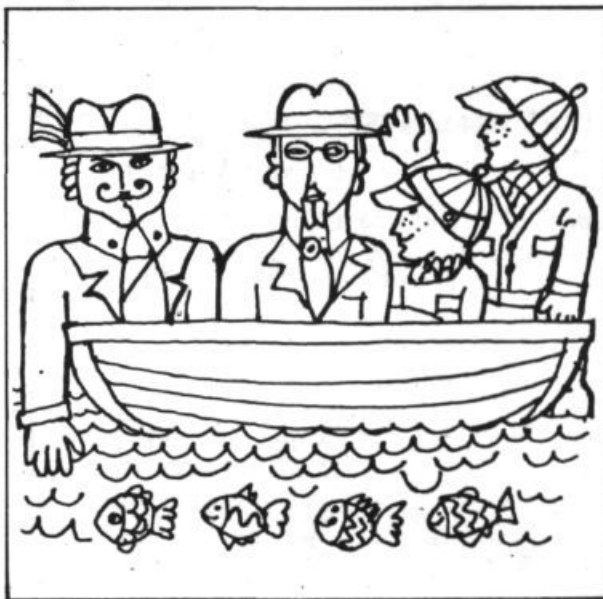

MOTS CREUATS

HORIZONTALS.- 1-Article. 2-Cavitat subterrània vasta i profunda. 3-Moneda d'or d'igual pes que el denari d'argent. 4-Nota musical. Sorra. 5-Arbret de la família de les rubiàcies conreat als països tropicals. Llit lleuger per una sola persona. 6-Deixa anar afluint. Símbol de l'erbi. 7-Altar. Conjunció. 8-Vocal. En pl. hortalissa. 9-Part de cadascun dels membres inferiors de l'home, des dels genolls fins al peu. 10-Déu egipci.

VERTICALS.- 1-Gos. 2-Cadascuna de les darreres branques d'un arbre portadores de fulles. 3-Fora. 4-Símbol del ceri. Nom de lletra. Consonant. 5-Teixit molt fort de cotó o de canem usat en la confecció de veles de nau. Cinquanta. Que inspira una gran tendresa, afecte. 6- Calçat rústic de cuir que se lliga amb corretges al turmell. Arbre semblant a l'om. 7-Tros d'una superfície, esp. un tros de superfície terrestre. Nota musical. 8-D'un grau extrem; que implica un esforç, una activitat, extrems. 9-Interj. amb què s'excita una bèstia a caminar. 10-Vocal.

10-Vocal.

El dibuixant, quan copiava el dibuix de l'esquerra, ha fet set equivocacions. Heu de dir quines són.

FUGA DE VOCALS

P _ R _ N _ P _ S S _ R _ P _ N _ P _ L S _ D _ B L _ R S ,
 _ S _ N ' H _ N _ D _ T _ N _ R _ M _ L T S
 _ N _ S _ N ' H _ D _ T _ N _ R _ C _ P .

ENDEVINALLA

Un arbre en el món hi ha que no fa fulles ni fruit i lo que treu, com es cuit mai no cansa al paladar.

Maria Galmés

SOPA DE LLETRES

Els noms dels vuit vents

X A T N A V E L L T
 A L I A P M B Z R S
 L L R R O N T A H M
 O E G T N C M A L E
 C B R X E U I T D S
 P E E I N I G N X T
 G I G T T F J O J R
 E G A S R A O D T A
 S N L Q U T R E C L
 A I R O M L N S K L

FUGA DE VOCALS	Un arbre de molí de vent. ENDEVINALLA cap. molts o no se n'ha de tenir biers, o se n'han de tenir Per no passar pena pels do-	X T N A V E L L T A L P R M A O E G N M C B R E U I S T G N E E I G T J R G A O R N L A	RA LA COVA DENARI RE ARENA CAFE CATRE AMOLLA ER ARA NI A COLS CAMA
SOPA DE LLETRES		MOTS CREUATS	

SOLUCIONS

Una vez más empezamos este pequeño comentario sobre la actuación del C. D. Cardassar, que si bien anda flojo en sus visitas, en su feudo aguanta muy bien, y sin emplear raros artilugios, ni marrullerías, que tanto auge han tomado en los campos de fútbol.

Día 9 tuvimos la primera visita de la segunda vuelta a cargo del Campos, equipo que a pesar de su clasificación, luchó mucho y con dificultad dio su brazo a torcer. Desde los primeros minutos el Cardassar fue a buscar el triunfo con ganas y decisión, viendo sus aspiraciones culminadas a los 10 minutos de juego gracias a un precioso cabezazo de Cánovas, que por cierto, se erige en uno de los colosos del equipo. Más tarde ya en la segunda mitad aumentó su ventaja por dos veces más, que sin hacer un juego precioso, fue efectivo y rotundo su triunfo. Con un final de tres - cero en el marcador.

La nota más destacable fue un penalty que en los últimos cinco minutos, el árbitro se sacó de la manga, para que digáis que los árbitros actuales no tienen capacidad, pues sí, hasta de sacarse un penalty de donde les convenga.

Día 16 - En partido matutino, jugado en el Coll d'en Rebassa, ante el Rotlet, vino una vez más con la cola entre patas. Cambió los dos puntos por un gol.

Día 23 - Este sí que fue un partido de los que hacen afición; el Santanyí con su tercer puesto, nos hizo estar en vilo los noventa minutos que la pelota estuvo en juego. Una vez más Cánovas abriría el marcador de un golpe franco desde fuera del área, ejecutado con fuerza y precisión. Si esto ocurría sobre los treinta minutos de la primera parte, ya quedaría inmóvil los sesenta y cinco restantes. El marcador no fue justo en premiar la labor de ambos equipos, que pusieron muchos tesón en movilizarlo; la cosa no fue así, los defensores y porteros estuvieron acertados en su labor y hasta en los barullos supieron despejar los peligros. Nota destacada.- Todo el conjunto en sí; se cambió a Abraham por Timoner, encajando una muy feliz labor. A Villar por Riera, que también cumplió. El nuevo fichaje "Durán" cuajó un buen partido, aguantando muy bien las avalanchas contrarias, que con mucha rapidez impartían los santanyineros.

Sobre lo dicho cerramos el mes y el Cardassar sigue con aspiraciones a la liquilla de ascenso y dispuesto a cotejarse con los mejores; si esto se produce, el entrenador Bernat verá culminada su labor, muy positiva hasta la fecha. Técnicamente no juzgo, porque la mayoría de público cada día me dice que no entiendo, pero como no hace falta tener esa técnica, para ver la moral, entusiasmo y movimiento de banquillo que el equipo mantiene, por todo eso mis alabanzas se merece.

Animo y adelante hasta con algún juvenil más, si las circunstancias favorecen, que de seguir así, los títulos ya caerán.

Porque la opinión de uno es muy poco, tenemos la de Juan Fornés, 30 años de fútbol activo en sus espaldas y gran amante del deporte balompédico, con el que mantuve una pequeña charla:

-¿Qué tal Juan, cuándo te enrolaste en el fútbol?
-Desde los 15 años.

-Aunque aparentemente desligado, ¿tienes algo que ver o decir en el actual Club?

-¡Hombre! Claro, yo fui el pionero del que es actualmente el 1ª Regional preferente. Además ya intenté, hará unos cinco años, formar las bases que todo club necesita para mantenerse, Alevines, Infantiles, etc. Fruto del cual son Roig, Ginard, Barbot, Nadal, los más destacados.

Además estoy muy contento de ver premiados los trabajos y sinsabores de todo principio y esto que tuve la suerte de contar con buenos colaboradores y buen apoyo del que era mano visible del Consistorio pasado Miguel Vaquer, en cuanto a adecentamiento del Campo de Deportes, Equipajes, etc.

-¿Del actual Club y directiva, qué opinas?

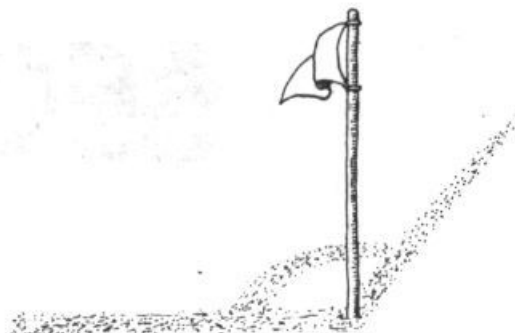
-Me merecen todos mis respetos, porque cuando uno ha pasado, califica perfectamente su labor. Su mejor acierto es poder contar en la actual temporada con la colaboración técnica de Bernat Gelabert, que ha imprimido buen juego y moral al equipo.

-¿Jugará el Cardassar la liquilla?

-Yo creo que sí, y si no la juega, nadie podrá achacarle que la táctica empleada no sea la adecuada para ello.

Bueno, muchas gracias por tu opinión, que comparto, y hasta la próxima.

Miquel Sureda

LA EQUITATIVA

FUNDACION ROSILLO

SEGUROS

Cardasar, 17